

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015202114
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015202114.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Soni Langovej, v právnej veci navrhovateľa: E. T., E. XX, T., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. marca 2018 č.k. 8Sd/144/2015-43, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. marca 2018 č.k. 8Sd/144/2015-43, potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1.

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zo dňa 21. marca 2018 č.k. 8Sd/144/2015-43 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. októbra 2015 v spojení s rozhodnutiami zo dňa 9. decembra 2015 a 21. júna 2016. Navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. októbra 2015 bol podľa §67, §112 ods. 1 a §293a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z.z. zvýšený starobný dôchodok od 17. júla 2012 na sumu 347,60 € mesačne. Suma starobného dôchodku bola súčasne zvýšená podľa § 82 a § 293ce zákona o sociálnom poistení a §1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z. , ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty od 1.januára 2013 na sumu 358,80 € mesačne a od 1. januára 2014 na sumu 367,60 € mesačne; podľa § 66 ods.3 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia po splnení nároku na starobný dôchodok bol starobný dôchodok zvýšený od 1. septembra 2014 na sumu 367,90 € mesačne; podľa §82 zákona o sociálnom poistení a §1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny slovenskej republiky č. 295/2014 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty od 1.januára

2015 sa starobný dôchodok zvýšil na sumu 373,10 € mesačne; podľa § 66 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia po splnení nároku na starobný dôchodok sa dôchodok zvýšil od 14. marca 2015 na sumu 373,40 € mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že suma predčasného starobného dôchodku sa zvýšila po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 1. januára 1987 do 31. decembra 1987. Prílohou rozhodnutia je Osobný list dôchodkového poistenia.

3. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 9. decembra 2015 bolo zmenené rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. októbra 2015 v časti jeho odôvodnenia.

4. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. júna 2016 bolo zmenené rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 9. decembra 2015 v časti jeho odôvodnenia.

5. Krajský súd v súlade s ustanovením § 250l a nasl. OSP preskúmal napadnuté rozhodnutie z 15. októbra 2015 v spojení so zmenovými rozhodnutiami z 9. decembra 2015 a 21. júna 2016, oboznámil sa s administratívnym spisom odporkyne, ako aj s ostatným spisovým materiálom a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia sú v súlade so zákonom.

6. Konanie o opravnom prostriedku sa začalo na návrh navrhovateľa, ktorý namietal nesprávnosť zvýšenia sumy starobného dôchodku po doložení evidenčného listu za obdobie od 1. júla 1987 do 31. decembra 1987. Tvrdil, že v rokoch 2007 až 2012 sa predčasné starobné dôchodky valorizovali percentuálne, čo sa v jeho prípade na zvýšenej sume neprejavilo. Sumu starobného dôchodku žiadal upraviť zo sumy 375,30 € na 376,20 € podľa matematického prepočtu rozdielu medzi ním vypočítanými zvýšeniami starobného dôchodku a priznanými odporkyňou a žiadal doplatiť rozdiel v sume 40,90 € vzniknutý za obdobie od 17. júla 2012 do 30. apríla 2016. Z vykonaného dokazovania mal zistiť, že navrhovateľovi vznikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku 1. mája 2007. K tomuto dňu získal 15 214 dní obdobia dôchodkového poistenia (41,6822 rokov obdobia dôchodkového poistenia). Poberateľ dávky predčasného starobného dôchodku získal od 1. mája 2007 do 31. augusta 2008 ďalšie obdobie dôchodkového poistenia. Suma predčasného starobného dôchodku bola prepočítaná podľa § 193 a ods. 1 zákona o sociálnom poistení konverzným kurzom (1 euro = 30,1260 Sk) a po zaokrúhlení na 10 eurocentov nahor bola 290,70 € mesačne. Od 1. januára 2009 dôchodok patril v sume 310,70 € mesačne. Vysvetlenie výpočtu sumy zvýšenia 4,00 € za obdobie od 1. septembra 2008 do 31. augusta 2009 bolo uvedené v rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X -II- zo dňa 21. augusta 2013; vysvetlenie výpočtu sumy zvýšenia 6,60 € mesačne za obdobie dôchodkového poistenia získané od 2. septembra 2009 do 28. februára 2011 bolo uvedené v rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X -III- zo dňa 21. augusta 2013. Odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku sa predčasný starobný dôchodok podľa § 69 ods. 2 zákona o sociálnom poistení stal starobným dôchodkom. Suma starobného dôchodku sa podľa príslušnej právnej úpravy na vec vzťahujúcej zvýšila od 1. januára 2013 na 358,80 € mesačne (o 11,20 € mesačne), od 1. januára 2014 o na 367,60 € mesačne (o 8,80 eur mesačne). Vysvetlenie výpočtu sumy zvýšenia o 0,30 € za obdobie dôchodkového poistenia získané po priznaní predčasného starobného dôchodku od 4. septembra 2014 do 30. septembra 2014 bolo uvedené v rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29. októbra 2014. Suma starobného dôchodku bola tiež zvýšená od 1. januára 2015 o 5,20 € mesačne na 373,10 € mesačne. Vysvetlenie výpočtu sumy zvýšenia o 0,30 € mesačne za obdobie dôchodkového poistenia získané po priznaní predčasného starobného dôchodku od 16. februára 2015 do 13. marca 2015 bolo uvedené v rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X zo dňa 6. októbra 2015.

7. Krajský súd sa s určením valorizácie a sumy starobného dôchodku odporkyňou v preskúmaných rozhodnutiach stotožnil. Konštatoval, že výpočet navrhovateľa nemá oporu v ustanoveniach zákona o sociálnom poistení. Skutkové alebo právne nezrovnalosti pri rozhodovaní o zvyšovaní starobného dôchodku nezistil. Argumentáciu týkajúcu sa rokov 2007-2012 neboli predmetom rozhodovania odporkyne ani úpravy sumy starobného dôchodku od 1. mája 2016.

8. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250 k ods. 1 a § 250 l ods. 2 OSP tak, že podľa výsledku konania neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

9. Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc nesprávne zvýšenie startobného dôchodku podľa § 112 ods.1 zákona o sociálnom poistení. Žiadal dôchodok zvýšiť namiesto 3,30 € mesačne o 4,20 € mesačne (rozdiel činí 0,90 € mesačne). Za obdobie od 17. júla 2012 do 17. mája 2018 žiadal doplatiť 63 eur.

3.

10. Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu akovecne správny potvrdiť.

4.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 491 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP, § 491 a § 492 SSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

12. Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

13. Podľa §492 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

14. Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§§ 250l až 250s) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma tak hmotnoprávne ako aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, pričom v prípade procesného pochybenia skúma, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP). Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

15. Predčasný starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný od 1. mája 2007. Do dovŕšenia dôchodkového veku mu chýbalo 1 800 dní. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dosiahol dovŕšením 62 rokov veku X. I. XXXX.

16. Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí odporkyne o zvýšení sumy starobného dôchodku od 17. júla 2012, tri roky spätne odo dňa, kedy navrhovateľ predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava evidenčný list dôchodkového zabezpečenia/poistenia za obdobie od 1. januára 1987 do 31. decembra 1987.

17. Medzi účastníkmi konania bola sporná vykonaná zmena valorizácie sumy starobného dôchodku.

18. Podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vpláva v nižšej sume, ako patrí, lebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

a/ priznala v nižšej sume, ako patrí,

b/ vyplácala v nižšej sume, ako patrí,

c/ odopretá neprávom alebo

d/ priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

19. Podľa § 293 bs ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z.z. ak nárok na dôchodkovú dávku vznikol pred 1. januárom 2011, nárok na ňu sa posudzuje a jej suma sa určuje podľa zákona účinného pred 1. januárom 2011.

20. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia správneho orgánu najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami navrhovateľa uvedenými v opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu podľa tretej hlavy piatej časti OSP a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

21. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvého stupňa vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci mal za preukázané, že predčasný starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný od 1. mája 2007.

22. Dňa 17. júla 2015 bol na Sociálnu poisťovňu, pobočka Bratislava predložený evidenčný list dôchodkového zabezpečenia (poistenia) zamestnanca T. E. - VPP § 70 . Zamestnávateľ E. v roku 1987, za obdobie od 1. júla 1987 do 31. decembra 1987 vykázal 153 kalendárnych dní s hrubým zárobkom 11 475 Sk (vymeriavacím základom) . Rozhodnutím z 15. októbra 2015 bolo rozhodnuté o zvýšení starobného dôchodku od 17. júla 2012 v súlade s § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení tri roky spätne odo dňa, kedy bol predložený evidenčný list dôchodkového zabezpečenia za obdobie od 1. júla 1987 do 31. decembra 1987. Starobný dôchodok sa k 17. júlu 2012 vyplácal v sume 341,90 € mesačne. Rozhodnutím z 21. augusta 2013 bola suma starobného dôchodku zvýšená k 17. júlu 2012 na sumu 344,40 € mesačne.

23. Rozdiel medzi sumou 344,30 € mesačne, ktorá patrila k 17. júlu 2012 a upravenou sumou starobného dôchodku podľa rozhodnutia z 15. októbra 2015 - 347,60 € mesačne je 3,30 €. Ku dňu 14. marec 2015 bol starobný dôchodok zvýšený podľa § 66 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia získané od 16. februára 2015 do 13. marca 2015 na sumu 373,40 € mesačne. Rozdiel medzi vyplácanou 370,10 eur mesačne k 14. marcu 2015 a sumou ktorá sa začala vyplácať 373,40 € mesačne je rozdiel tiež 3,30 €.

24. Vychádzajúc z odvolacích dôvodov navrhovateľa, uvedených v podanom odvolaní proti rozsudku krajského súdu odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že navrhovateľ vykonal matematický prepočet výšky sumy starobného dôchodku, ktorá by sa postupne zvýšila odo dňa priznania dôchodkovej dávky v prípade, keby novo doložený evidenčný list dôchodkového zabezpečenia za obdobie 1. januára 1987 do 31. decembra 1987 bol súčasťou podkladov pri „prvom“ priznaní dôchodkovej dávky. Takýmto postupom dospel k rozdielu medzi sumou o ktorú sa dávka zvýšila - 3,30 eur a ním vypočítaným rozdielom 4,20 eur žiadajúc doplatiť sumu 40,90 € (za obdobie od 17. júla 2012

do 30. apríla 2016). Takýto postup nemá opodstatnenie v platných právnych predpisoch na vec sa vzťahujúcich.

25. Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil.

26. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods.1 a § 151 ods.1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, lebo navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporkyni náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

27. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.